

Biuletyn informacyjny

marki.pl

Miasto Marki

Nr 34 Listopad 2022

Ile kosztuje miasto

Ile wydajemy na edukację ucznia?
Ile kosztuje metr kwadratowy asfaltu pod nową drogę? Ile płacimy za przejazdy autobusami w pierwszej strefie biletowej?
Jakie faktury płacimy za wywóz śmieci?
Krótki przewodnik po wydatkach miasta.

Str. 4-5

FOT. PIXABAY

Panie i Pan na medal!

Działają w naszym mieście, uczą, mają pełne ręce roboty. Zostali dostrzeżeni i wyróżnieni przez samorząd Mazowsza. Maria Borysewicz, Marianna Moczulska i Paweł Paczek otrzymali medale „Pro Masovia”. Str. 8

Jesień na drogach

Mimo rosnących cen asfaltów kontynuujemy program budowy nakładek asfaltowych. Ekipy wykonawcze pojawiły się m.in. na ulicy Baśniowej. Str. 6

Ciuchcia w drodze po nowe życie

Zabytek, który zajmuje szczególne miejsce w sercach i pamięci naszych starszych mieszkańców, przechodzi gruntowną rewitalizację. Str. 14

BRAWA DLA ZWYCIĘZCÓW, GRATULACJE DLA GŁOSUJĄCYCH

W tegorocznej edycji Mareckiego Budżetu Obywatelskiego z prawa głosu skorzystała rekordowa liczba mieszkańców. Z sukcesu cieszą się autorzy czterech projektów. Str. 3

3134

Tyle osób głosowało w tegorocznej edycji MBO, o 54 proc. więcej niż w 2021 r.

Szanowni Państwo, Mieszkańcy Marek

Przy jednej z ulic w Markach niedawno wybuchł groźny pożar. Całe szczęście, że nikomu nic poważnego się nie stało. Musieli jednak interweniować m.in. nasi strażacy, a straty materialne były bardzo duże. Budynek oczywiście nie nadawał się do ponownego zamieszkania.

Wielu z nas by się załamało – w końcu dom lub mieszkanie (często na kredyt) jest solidnym oparciem w życiu. Taką tragedię jednak łatwiej przetrwać, gdy ma się wokół siebie przyjaznych ludzi, przyjazne instytucje, przyjazną wspólnotę. I tak właśnie wydarzyło się w tej mareckiej historii. Smutnej, ale z widokiem na happy end.

Od razu po ugaszeniu pożaru z pomocą ruszyli: młodzież i sąsiedzi. Ta pierwsza pomagała przy uprzątnięciu pogorzeliska. Ci drudzy w sąsiedzkim geście zebrali pierwszy zastrzyk pieniędzy. Do akcji wkroczyły też panie z Ośrodka Pomocy Społecznej, które zajęły się zorganizowaniem bieżącego wsparcia, tymczasowego noclegu i wyżywienia dla pogorzalców. Nasze miasto zapewniło im dach nad głową na czas niezbędnego remontu. W okolicznej parafii odbyła się kwesta, której owoce dziś pomagają w odnowieniu obiektu. Wszystkie znaki na niebie wskazują, że zakończy się on jeszcze w tym roku. To będzie możliwe również dzięki temu, że dobrzy ludzie przekazali poszkodowanym część potrzebnych materiałów budowlanych lub po prostu nieodpłatnie pracowali.

To jest prawdziwa Solidarność, celowo napisana przeze mnie przez duże „S”. W pomoc ofiarom pożaru zaangażowane były osoby indywidualne, miejskie instytucje, parafia. Marki (znów) pokazały, że mają wielkie serca. To zaszczyt być burmistrzem miasta z takimi mieszkańcami, z takimi instytucjami.

Jacek Orych
Burmistrz Miasta Marki

Marecki jarmark świąteczny

Spotkajmy się 11 grudnia w MCER! Święty Mikołaj przygotował sporo atrakcji dla mieszkańców Marek!

Wprowadzie do Bożego Narodzenia jest jeszcze trochę czasu, ale już zapraszamy Państwa na kolejną edycję Jarmarku Świątecznego. W tym roku wprowadzamy jedną, dużą zmianę. Grudniowy jarmark tym razem nie odbędzie się obok ratusza, ale w murach Mareckiego Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnego. Dzięki temu ogromna większość wydarzeń odbędzie się pod dachem, niezależnie od sytuacji pogodowej.

– Zapraszamy do MCER w niedzielę, 11 grudnia. Przygotowujemy dla Państwa – zarówno dorosłych jak i dzieci – mnóstwo atrakcji. Jesteśmy pewni, że będziecie się dobrze bawić – zapewnia Katarzyna Pisarska, naczelnik Wydziału Promocji, Zdrowia i Sportu. Znajdą coś dla siebie miłośnicy rękodzieła, filmu oraz muzyki. W programie grudniowego wydarzenia punktem obowiązkowym są

warsztaty świąteczne. Tradycyjnie będzie można też odwiedzić stoiska naszych partnerów, którzy przygotowują wiele niespodzianek dla zwiedzających. Połowa hali sportowej zamieni się w kino – nasi goście obejrzą świąteczny film. Przewidzieliśmy też godzinne karaoke – dla osób, które wystąpią, będą niespodzianki. Na Scenie MCER będzie można posłuchać koncertu dzieci i młodzieży ze szkoły muzycznej, a także występu

samorządowców z naszego miasta. Zaplanowaliśmy gorącą herbatę, świąteczny napój z saturatora i videobudkę. A wszystko to w świątecznej scenarii i klimacie! – Zapraszamy Państwa do MCER od godz. 12.00 do godz. 18.00. Symbolicznym zwieńczeniem wydarzenia będzie wspólne ubieranie choinki. Nie może Was zabraknąć przy Wspólnej 40-42 – zachęca Katarzyna Bielska, dyrektor MCER.

ŚWIĘTUJ TRZECIE URODZINY MCER

Warsztaty, mecze, atrakcje na pływalni, koncert – to wszystko wydarzy się 26 i 27 listopada.

Z okazji urodzin Mareckiego Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnego zapraszamy na weekend pełen atrakcji. Wspólne świętowanie zaczniemy na sportowo. W sobotę, 26 listopada, od godziny 9:00 na hali sportowej dzieci, na co dzień trenujące w klubie MKS Marcovia Marki, zagrają turniej piłkarski. Zapraszamy wszystkich na trybuny. Przewidziane są gry i zabawy oraz urodzinowe atrakcje.

Od godz. 12.00 do godz. 15.00 w MCER będzie można wziąć udział w warsztatach artystycznych prowadzonych przez Fundację Otwarte Serce. Wstęp wolny, w kreatywnych zajęciach mogą wziąć udział całe rodziny.

Finałem urodzinowej soboty w MCER będzie koncert galowy przeglądu Artystyczne Marki, który organizujemy wspólnie z Mareckim Ośrodkiem Kultury im. Tadeusza Łużyńskiego (więcej o tym na str. 13).

W niedzielę, 27 listopada, moc urodzinowych atrakcji przygotowała pływalnia. W cenie biletu na basen będzie można skorzystać z animacji i zabaw. Na godz. 12.00 zapraszamy wszystkich seniorów na zorganizowane zajęcia w basenie rekreacyjnym. Animacje w wodzie dla najmłodszych pływaków rozpoczną się o godz. 13:00, a energetyczny aqua aerobik dla dorosłych o godz. 15.00.

W tym samym dniu na hali sportowej MCER odbędzie się mecz towarzyski „Gramy z uśmiechem!” , podczas którego po raz pierwszy rywalizować będą pracownicy instytucji miejskich (Urząd Miasta Marki, Wodociąg Marecki, Mareckie Inwestycje Miejskie) i rodzice dzieci, które na co dzień trenują w sekcjach klubu sportowego MKS Marcovia Marki. Szykują się prawdziwe sportowe emocje. Zapraszamy do wspólnego dopingowania!

POMAGAMY RODZICOM

Jak sobie radzić ze współczesnymi uzależnieniami, które zagrażają naszym dzieciom? Zapraszamy na bezpłatne wykłady i warsztaty.

Często myślimy lub odganiamy od siebie myśl, że nasze dziecko może być od czegoś uzależnione. „To na pewno nie moje”... Niestety, rzeczywistość czasem bywa okrutna. Naszym dzieciom grozi uzależnienie od gier komputerowych, zakamuflowanego hazardu w sieci lub pornografii. Do tego dochodzi zagrożenie marihuana, którą nastolatki uważają za niegroźną (a co piąty już jej próbował). Jak próbować temu przeciwdziałać? Zapraszamy na warsztaty i wykłady do Centrum Aktywności Fabryczna 3. Każde spotkanie zacznie się o godz. 17.00 i potrwa trzy godziny. Oto ich program:

- **17 listopada** – Marihuana – najpowszechniejsza nielegalna substancja psychoaktywna wśród polskiej młodzieży. Co rodzic powinien o niej wiedzieć i jak rozmawiać o niej z nastolatkiem, by zapobiec uzależnieniu?
- **18 listopada** – Pornografia w internecie a dzieci i nastolatki. Jakie są ryzyka związane z łatwą dostępnością pornografii we współczesnym świecie i jak sobie z nimi radzić?
- **8 grudnia** – Co warto wiedzieć przed kupnem dziecku pierwszego smartfona. Kiedy i na jakich zasadach oprowadzać przedszkolaka po wirtualnym świecie?
- **15 grudnia** – Gry komputerowe – fakty i mity: jak można z nich zdrowo korzystać, kiedy zaczyna się uzależnienie i jak sobie z nim radzić?
- **21 grudnia** – Lootboxy i gry komputerowe na pieniądze – zakamuflowany hazard w wersji dla dzieci. Zapisy na wszystkie spotkania będą prowadzone za pośrednictwem poczty elektronicznej (e-mail: profilaktyka@opsmarki.pl). Projekt został przygotowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach i Fundację Inspiratornia.

Tężnia, chodnik, teatrzyki i koncert rapera

Poznaliśmy wyniki tegorocznej edycji Mareckiego Budżetu Obywatelskiego

W ostatnim wydaniu naszego biuletynu zachęcaliśmy Państwa do bezpośredniego współdecydowania, na co wydamy część pieniędzy z przyszłorocznego budżetu miasta. Taką możliwość daje Marecki Budżet Obywatelski (MBO). We wrześniu nasi mieszkańcy głosowali, na co przeznaczyć 800 tys. zł. Każdy z nas mógł oddać dwa głosy: na jeden z dwunastu projektów „twardych” (infrastrukturalnych) oraz na jeden z sześciu projektów tzw. „miękkich” (np. koncertów, warsztatów, szkoleń itp.). Na początku października poznaliśmy wyniki głosowania.

Zwycięska „czwórka”

Na liście zwycięskich projektów znalazły się cztery pomysły naszych mieszkańców.

W kategorii projektów twardych najwięcej głosów zebrał pomysł budowy tężni solankowej „Mały Ciechocinek” – oczywiście w naszym mieście, na terenie Parku Wolontariuszy przy ul. Zajęczka. Taką inwestycję poparło 861 mieszkańców. Jej szacowany koszt to 373,5 tys. zł.

Do realizacji został zakwalifikowany również drugi na liście pomysł. Pakiet 335 głosów zebrał wniosek o remont chodnika w ulicy Wspólnej. Chodzi o odcinek od Alei Piłsudskiego do ulicy Broniewskiego po stronie Mareckiego Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnego. Koszt tej inwestycji został oszacowany na 198,6 tys. zł.

W kategorii projektów miękkich największym poparciem cieszył się pomysł ze Strugi. Chodzi o organizację przedstawień dla dzieci na terenie Zespołu Szkół nr 2 w Markach przy ul. Wczasowej. Taką ideę poparło 738 osób. Zakładany koszt tego projektu to 40 tys. zł. Zrealizujemy również drugi pomysł z kategorii projektów miękkich. Wniosek o organizację koncertu rapera Kubańczyka w naszym mieście uzyskał 591 głosów. Szacowany koszt organizacji tego przyszłorocznego wydarzenia to 80 tys. zł.

Obywatelski rekord

Warto podkreślić, że w tegorocznej edycji Mareckiego Budżetu Obywatelskiego wzięła udział rekordowa liczba osób. W ubiegłym roku głosowało 2 tys. naszych mieszkańców, w tym roku – ponad 3,1 tys.

– W porównaniu z ubiegłoroczną to wzrost frekwencji o ponad 50 proc. To kolejny tysiąc naszych mieszkańców, którzy w bezpośredni sposób uczestniczą w życiu naszego miasta i decydują, na co wydać część jego budżetu. Dziękuję i wierzę w co najmniej podobną dynamikę za rok! – podkreśla Jacek Orych, burmistrz naszego miasta.

91 proc.

Tyle osób głosowało elektronicznie, za pośrednictwem strony zdecyduj.marki.pl

TAK GŁOSOWALI MIESZKAŃCY MAREK

PROJEKTY TWARDE

Miejsce w rankingu	Nazwa projektu	Liczba głosów
1	Tężnia solankowa – Mały Ciechocinek (projekt dopuszczony warunkowo)	861
2	Remont chodnika przy ul. Wspólnej	335
3	Aktywna rekreacja na Wilczej – boiska plażowe i plac zabaw	321
4	Trampoliny dla rodziny – nowoczesny park dziecięcy aktywności	312
5	Psi park	289
6	Projekt SETKA na Szpitalnej	280
7	Markowy Skatepark	181
8	100 ławeczek odpoczynkowych	178
9	SP 1 gram w zielone	140
10	Trampoliny ziemne, czyli atrakcja dla każdego – niezależnie od wieku	119
11	Sprawy rower, czyli marecka sieć stacji naprawczych dla rowerów	44
12	Aktywna zebra	44

PROJEKTY MIĘKKIE

Miejsce w rankingu	Nazwa projektu	Liczba głosów
1	Teatrzyki dla dzieci – kulturka w Strudze	738
2	Koncert Kubańczyka	591
3	Piknik sąsiedzki przy Małachowskiego	548
4	UGOTOWANI W MARKACH! Warsztaty kulinarne pod okiem szefa	441
5	Wiem co jem, czyli cykl spotkań edukacyjnych z zakresu żywienia dla rodziców dzieci oraz mieszkańców	394
6	Struga Walking – z kijkami w Puszczy Słupeckiej	392

Wymienimy część wiat przystankowych

Do trzech razy sztuka – to porzekadło sprawdziło się w przypadku inwestycji istotnej dla osób korzystających z komunikacji miejskiej.

W ubiegłorocznym Mareckim Budżecie Obywatelskim (MBO) w kategorii tzw. twardych inwestycji najwięcej głosów zebrał projekt wymiany wiat przystankowych wzdłuż Piłsudskiego i Legionowej. Te, które znajdują się obecnie przy obu ulicach, mają już swoje lata i dość mało atrakcyjny wygląd. W tym roku dwukrotnie ogłaszaliśmy przetarg na wymianę wiat. Niestety, dwukrotnie oferty składane przez wykonawców znacząco przekraczały budżet tego zadania wynoszący 500 tys. zł. Za pierwszym razem najtańsza oferta opiewała na 826 tys. zł, za drugim razem – na 932 tys. zł.

W tej sytuacji, w porozumieniu z autorem pomysłu do MBO, zmodyfikowaliśmy zakres zamówienia. I to była dobra decyzja. Trzeci przetarg obejmował wiaty w kierunku Warszawy. Tym razem potencjalnemu wykonawcy udało się zmieścić w kosztorysie. Zwycięzcą przetargu została firma MM2021 z Koźmina Wielkopolskiego. Sprawdziło się więc stare porzekadło „do trzech razy sztuka”.

Prace wzdłuż Piłsudskiego i Legionowej zostaną zrealizowane jeszcze w tym roku. Zadaniem wielkopolskiej firmy będą: demontaż starych wiat oraz ustawienie nowych. Znajdą się one w następujących lokalizacjach: Czarna Struga 01, Legionowa 01, Graniczna 01, Hallera 01, Pustelnik 01, Wspólna 01, Słoneczna 01, Ratusz 01, Szkolna 01 oraz Szpitalna 01. Nie zapomnieliśmy o przystanku Marki Struga 01 – w tym wypadku wiata będzie wymieniana wraz z planowaną na przyszły rok modernizacją północnego odcinka Alei Piłsudskiego.

– Miasto nie zrezygnuje z wymiany wiat również w kierunku Strugi – w kolejnych latach wraz z dostępną ilością środków w budżecie – mówi Dariusz Pietrucha, zastępca burmistrza Marek.

Tak będą wyglądać mareckie wiaty.

12 188 zł

Tyle wynosi średni roczny koszt utrzymania ucznia w szkole. W przypadku przedszkolaków z publicznych placówek wskaźnik ten wynosi 13 484 zł. Wydatki na edukację to prawie połowa naszego budżetu!

695 zł

Tyle obecnie kosztuje wywóz i zagospodarowanie jednej tony śmieci zmieszanych. W ubiegłym roku wywieźliśmy łącznie 18,5 tys. ton odpadów, czyli ponad 2050 śmieciarek. Tegoroczne koszty gospodarki śmieciowej wyniosą 16,2 mln zł

2 200 000 zł

Tyle przez rok kosztuje nas utrzymanie linii autobusowej nr 140. Łączny koszt dopłat z budżetu miasta do komunikacji miejskiej w pierwszej strefie biletowej to 5 mln zł.

1 196 000 zł

Tyle w tym roku wyda Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach na finansowanie pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej. A to tylko niewielka część wydatków OPS, który wesprze mareckie rodziny kwotą 49,9 mln zł.

Ile kosztuje miasto

W ostatnich miesiącach obserwujemy większe zainteresowanie finansami naszego miasta. Sporo emocji wzbudziła kompleksowa renowacja mareckiej lokomotywy (więcej o jej rewitalizacji na str. 14). Jak w każdej społeczności – są osoby niezadowolone i zadowolone z tego przedsięwzięcia. Z tej internetowej dyskusji płynie jeden, niepodważalny, pozytywny wątek – interesujemy się finansami miasta. To dobrze, bo to znaczy, że mamy obywateli, których ciekawi to, co się dzieje w Markach i oczywiście – ile to kosztuje.

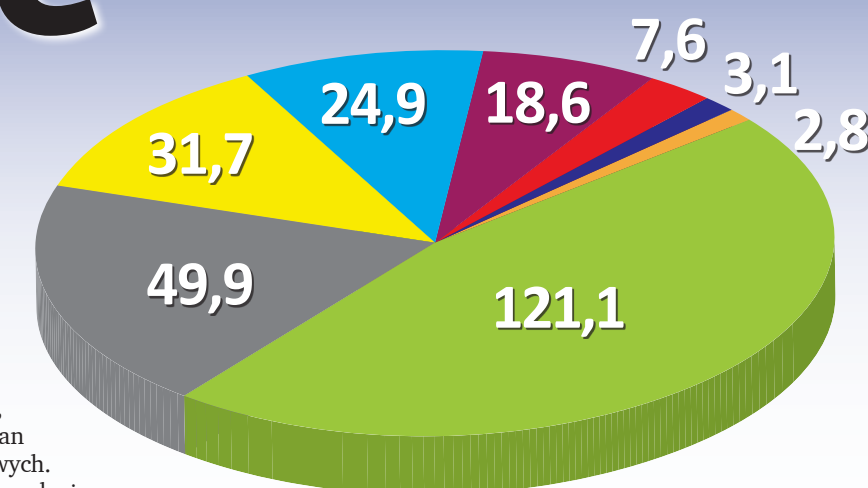
Dlatego postanowiliśmy przygotować przyjazny przewodnik, by przybliżyć Państwu skomplikowaną materię, ile kosztuje miasto. Wybraliśmy zarówno te tematy, które Was najbardziej interesują (budowa dróg), jak i te, o których świadomość finansowa jest dużo mniejsza (koszty edukacji). Gdyby samorządy

zajmowały się wyłącznie budową dróg, ścieżek rowerowych, placów zabaw i nie musiały się o resztę spraw martwić, miasto byłoby jednym, wielkim placem budowy. Ale po drodze (albo raczej w budżecie) są duże większe i bezdyskusyjne wydatki – m.in. na przedszkola, szkoły czy transport publiczny. I to one stanowią lwią część naszego budżetu.

Na koniec prosimy uwzględnić jeszcze dwa czynniki – dochodów i inflacji. Gdy idziemy do sklepu i patrzymy na końcowy rachunek, zastanawiamy się, co u licha znowu podrożało. Jeśli mamy to szczęście, że nasz pracodawca bądź ZUS podniósł nam wysokość świadczeń, być może podwyżki trochę mniej boją. Jeśli jednak zarabiamy tyle samo co w poprzednich latach, zaczynamy się zastanawiać, z czego zrezygnować. W jeszcze gorzej sytuacji są niemal wszystkie samorządy: rosna

im wydatki, spadają dochody. To nic innego, jak konsekwencja zmian w podatkach dochodowych. Zmiany w PIT spowodowały, że mimo dwucyfrowej inflacji dochody samorządów zaczynają spadać. I tu mowa jest o grubych miliardach. Związek Miast Polskich policzył, że jego miasta członkowskie w latach 2019-2023 stracą łącznie 27,7 mld zł! W gronie stratnych są także miasta z naszego powiatu. Ubytki w budżecie Wołomina wyniosą 56,4 mln zł, Ząbek – 55,3 mln zł, a Radzymina 38,7 mln zł. Również Marki nie mają się z czego cieszyć. Po uwzględnieniu wszystkich rekompensat utracone, pięcioletnie dochody to 57,4 mln zł. Za takie pieniądze moglibyśmy wybudować 30 km dróg asfaltowych.

GŁÓWNE POZYCJE
WYDATKOWE MIASTA
(W MLN ZŁ)

- Oświata i edukacja
- Pomoc społeczna
- Transport i łączność (w tym drogi)
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
- Administracja publiczna
- Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa
- Kultura fizyczna
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

STAN NA KONIEC PAŹDZIERNIKA 2022

150-360 zł

Tyle w tym roku (w zależności od przetargu) kosztowało ułożenie 1 mkw. nakładki asfaltowej. Koszt nie uwzględnia wcześniejszego ułożenia podbudowy (około 100 zł za mkw).

200-300 zł

Tyle kosztuje ułożenie metra kwadratowego nowego chodnika (wraz ze zjazdami).

1700 zł

Tyle kosztuje wymiana starej oprawy oświetleniowej na nową typu LED. W tym roku taką operację wykonamy na 12 ulicach.

42 000 zł

Tyle kosztuje demontaż starej i montaż nowej wiaty przystankowej. W tym roku wymienimy 10 wiat wzdłuż Piłsudskiego oraz Legionowej.

40 000 zł

Tyle kosztuje średnio wykonanie doświetlenia jednego przejścia dla pieszych. Jeszcze w tym roku zamierzamy takie inwestycje zrealizować w trzech lokalizacjach: przy Wspólnej, Stawowej i Okólnej.

520 zł

Taki jest średni koszt zakupu i posadzenia jednego drzewa.

Jesienne asfaltowanie

Rozpoczęliśmy prace na pięciu ulicach.

W sumie w tym roku ułożymy ponad 4 km nakładek asfaltowych

Udało się z pozytywnym skutkiem rozstrzygnąć ostatni tegoroczny przetarg na budowę nakładek asfaltowych. Szukaliśmy wykonawcy ulic: Rzemieśniczej, Żabiej, Baśniowej z sięgaczem, Topolowej oraz drugiego, brakującego odcinka Długiej. Postępowanie wygrała firma Ziembud Tomasz Ziemecki, która jesienią przystąpiła do wykonania robót. Dzięki temu kolejny pakiet, liczący około 1,7 km dróg gruntowych zyskuje nawierzchnię asfaltową.

Budowa nakładki polega na wykorzystaniu istniejącej lub ułożeniu nowej podbudowy, następnie ułożeniu dwóch warstw asfaltu: wiążącej i ścieralnej, liczących łącznie 8 cm. Ostatnim elementem jest przygotowanie pobocza z kruszywa naturalnego – tłumaczy Mariusz Lis, naczelnik Wydziału Inwestycji i Zarządu Dróg.

W tym roku mamy już na koncie kilka podobnych realizacji. W 2022 r. ułożyliśmy nakładki asfaltowe w ulicach: Długosza, Podgórskiej i Piotrkowska. Zrealizowaliśmy też odcinki

Tak gruntówki zamieniają się w asfaltówki...

Ceglanej, Hallera, sięgacz Długiej oraz łącznik Szkolnej z Poznańską.

W sumie w tym roku ułożymy nakładki asfaltowe na łącznej długości ponad 4 km – oblicza Mariusz Lis.

Aby wykonać nakładkę, potrzebne jest spełnienie dwóch kluczowych warunków: miasto musi być jedynym właścicielem gruntu pod drogą oraz mieć zabezpieczone środki finansowe. Niestety, z roku na rok koszty ułożenia asfaltu idą w górę. Gdy w 2020 r. inaugurowaliśmy program budowy nakładek asfaltowych, metr kwadratowy asfaltu wahał się w cenie 90-130 zł. W tym roku cena

dochodzi nawet do 360 zł za metr kwadratowy.

Gdy w 2020 r. układaliśmy asfalt na ulicy Skowroniej, za realizację odcinka 550 m. o szerokości 6 m. zapłaciliśmy niecałe 290 tys. zł. Gdy w tym roku realizowaliśmy ulicę Piotrkowska (600 m. o szerokości 5 m.), zapłaciliśmy 460 tys. zł. To pokazuje, jak bardzo rosną koszty budowy dróg – tłumaczy Dariusz Pietrucha, zastępca burmistrza Marek.

Mimo tego władze miasta są zdecydowane, by kontynuować w kolejnych latach budowę nakładek asfaltowych.

Oprócz budowy nakładek w tym roku miasto zrealizowało kompleksową budowę:

- ↳ Wczasowej i odcinka Weneckiej
- ↳ Koszalińskiej, Słupeckiej, Sadowej i Kołobrzeskiej
- ↳ Kościelnej
- ↳ Prostej

Część tych inwestycji została dofinansowana z puli rządowej. Z tego źródła uzyskamy też 10 mln zł na modernizację ulicy Ząbkowskiej, przewidzianą na lata 2024-2025.

Drogowe PPP w toku

Sprawdzamy, co się dzieje z postępowaniem na budowę czterech ważnych arterii

Nie udało się uzyskać kilkudziesięciomilionowego finansowania w Polskim Ładzie, sięgnęliśmy więc po formułę partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). Chodzi o budowę, a następnie utrzymanie i konserwację czterech miejskich arterii: Karłowicza-Sobieskiego-Modrzewiowej, Granicznej, Lisa-Kuli oraz Mickiewicza.

Formuła PPP jest często stosowana na zachodzie Europy, w naszym kraju wciąż jest na początku drogi rozwoju. Ale – jak wiadomo – Marki lubią sięgać po nowatorskie rozwiązania. Dowodem budowa MCER.

Wnioski o udział w drogowym PPP złożyły cztery firmy. Po ich zbadaniu i weryfikacji ostatecznie uczestniczą w postępowaniu trzy przedsiębiorstwa: Budimex, Strabag oraz Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów z Mińska Mazowieckiego – mówi Dariusz Pietrucha, zastępca burmistrza Marek.

Na jakim etapie postępowania jesteście?

Na początku listopada spotkamy się z potencjalnymi partnerami, by przedyskutować etap prawno-finansowy. Po jego zakończeniu zaprosimy ich do złożenia finalnych ofert. Ostrożnie zakładamy, że dojdzie do tego na początku pierwszego kwartału

przyszłego roku. Następnie potencjalni partnerzy będą mieć 2-3 miesiące na przygotowanie ostatecznej oferty. Jeśli wszystko dobrze pójdzie, umowę z wybranym partnerem podpiszemy w połowie przyszłego roku – mówi Dariusz Pietrucha.

Olbrzymią niewiadomą są ceny, jakie znajdują się w propozycjach trzech firm. To jest element ryzyka. W ostatnich latach szły one szybko w górę, powodowane wzrostem kosztów pracy i cenami materiałów. Z drugiej strony na rynku budowlanym spodziewane jest spowolnienie, które może schłodzić oczekiwania cenowe.

Rynek wykrejuje nam ceny, a my będziemy musieli się z nimi zmierzyć – mówi Dariusz Pietrucha.

Jeśli koszty znajdują się na rozsądnym poziomie i podpiszemy umowę partnerstwa, powstaną ponad 6,5 km nowych dróg w szerokim standardzie. Zakładamy budowę jezdni, chodników, dróg rowerowych oraz odwodnienia.

Mamy gotowe projekty tych inwestycji. Od partnera prywatnego oczekujemy ich sfinansowania, wybudowania oraz utrzymania przez okres umowy. My zaś będziemy spłacać tę inwestycję w ratach. Dzięki temu będziemy mogli za jednym zamachem zmodernizować cztery duże arterie, z których korzystać będą nasi mieszkańcy – tak ideę PPP tłumaczyła na łamach naszego biuletynu Beata Orczyk, skarbnik Marek.

ZAZIELENIAMY MARKI

W październiku przybyło w naszym mieście 112 drzew i krzewów. Są klony, lipy, jarząb pospolity, wiąz szypułkowy i krzewy lilak. Tegoroczną nowością jest ich specjalne oznakowanie. Drzewa ozdabia napis „Zazieleniemy Marki”, a także opis ich dobroczynnego wpływu na nasze otoczenie. Warto podkreślić, że począwszy od 2018 r. posadziliśmy ponad 630 drzew w naszym mieście.

Były reprezentant Polski trenuje piłkarzy Marcovii

Nad wynikami naszego zespołu czuwa Tomasz Sokołowski, były piłkarz Legii Warszawa.

Po 14 kolejkach forBet IV ligi Marcovia zajmuje z dorobkiem 16 punktów czternaste miejsce w tabeli. Na koncie naszego zespołu są cztery zwycięstwa, cztery remisy i sześć porażek. Do końca rundy jesiennej pozostały do rozegrania trzy spotkania, w których Marcovia zmierzy się kolejno z Wisłą II Płock, Narwią Ostrołęka i Orłem Baniocha.

Niewątpliwie wydarzeniem jesieni była zmiana na stanowisku trenera. Po dość wstydlwej porażce z Mszczonowianką Mszczonów zarząd naszego klubu postanowił podziękować za współpracę Grzegorzowi Siedleckiemu. W jego miejsce zatrudniono Tomasza Sokołowskiego, byłego reprezentanta Polski oraz zawodnika takich klubów jak Legia Warszawa, Ruch Chorzów i Stomil Olsztyn. Dzięki doświadczeniu oraz autorytetowi nowy szkoleniowiec Marcovii miał wydobyc z naszych zawodników nieco uspijony potencjał. Do sztabu szkoleniowego dołączył również ambitny i ceniony w środowisku trenerskim Przemysław Cegiëlko.

Pod wodzą nowego duetu Marcovia zremisowała 2:2 z zajmującym pierwsze miejsce w tabeli KS CK Troszyn. Przed rozpoczęciem meczu taki rezultat wszyscy wzięliby w ciemno. Po końcowym gwizdku wraz z zadowoleniem pojawiła się nutka zawodu, ponieważ goście doprowadzili do wyrównania dopiero w końcówce spotkania.

W kolejnym meczu również padł remis. Nasz zespół podzielił się punktami z KS Raszyn (1:1). Tym razem towarzyszył nam nie tylko niedosyt, ale przede wszystkim sportowa złość. Marcovia prowadziła bowiem w Raszynie 1:0 po bramce Sebastiana Szerszenia, ale gospodarze zdołali wyrównać na minutę przed upływem regulaminowego czasu gry.

Przełamanie nastąpiło w domowym pojedynku z Wilgą Garwolin, który udało się wygrać 3:2. Tym razem również nie obyło się bez podniesionego ciśnienia. Goście od 23 minuty grali w "10" po czerwonej kartce dla jednego z obrońców. Marcovia kontrolowała przebieg meczu prowadząc do przerwy 1:0 po голу Huberta Władki. Po zmianie stron grający w osłabieniu goście zdołali nie tylko wyrównać, ale także wyjść na prowadzenie. Nasz zespół bił głową w mur do 79 minuty, gdy do remisu doprowadził Jan Szulkowski. Ten sam zawodnik zapewnił Marcovii komplet punktów zdobywając drugą bramkę w 86 minucie. Tym razem cierpliwość sprawiła, że szczęście w końcu uśmiechnęło się do żółto-zielonych.

Koniec rundy jesiennej będzie bardzo emocjonujący. Liga jest tak silna i nieprzewidywalna, że każdy może wygrać z każdym. Wkrótce przekonamy się, w jakich nastrojach spędzimy zimę. Oby były one na tyle dobre, żebyśmy mogli z "przytupem" świętować przypadające na rok 2023 stulecie klubu.

Marcin Boczoń

Pod skrzydłami Tomasza Sokołowskiego Marcovia dwukrotnie zremisowała i raz wygrała.

SNAJPERZY ZE WSPÓLNEJ 12

Nasz zespół zdobył 33 bramki, a stracił 32. Najskuteczniejszym zawodnikiem jest obecnie Artur Rawa, który ośmiokrotnie wpisywał się na listę strzelców. Tuż za jego plecami znajduje się Jan Szulkowski, zdobywca siedmiu bramek. Po pięć trafień na koncie mają Sebastian Szerszeń i Igor Ruciński.

SENIORZY NA MEDAL

Nasi mieszkańcy w kwiecie wieku stanęli na olimpijskim podium.

Na początku września w Serocku odbyła się Olimpiada Senioralna. Po raz pierwszy wystartowali w niej przedstawiciele naszego miasta. Rywalizowali w takich dyscyplinach jak m.in. nordic walking, strzał z łuku, rzut piłką lekarską, strzał na bramkę i do kosza czy rzutki. Grupa mareckich seniorów nie była duża, a mimo tego zdobyła brązowy medal na tych zawodach.

W październiku uczestnicy serockiej olimpiady spotkali się w mareckim

ratuszu. W imieniu burmistrza Jacka Orycha gratulacje złożył im jego zastępca – Paweł Pniewski. Panie, Panowie – tak trzymać! O formę warto dbać także jesienią.

Naszyci mieszkańcy zapraszamy na bezpłatne zajęcia „Aktywny senior”. To m.in. fitness i nordic walking. Nad ich organizacją czuwa Centrum Aktywności Fabryczna 3 – mówi Ewa Czarkowska z CAF3.

Z kolei na zajęcia Aqua Senior (płatne) zaprasza Mareckie Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne. Dla posiadaczy Mareckiej karty Mieszkańca przewidziane są zniżki. Zapraszamy!

Reprezentacja mareckich seniorów w Serocku.

UDANY DEBIUT GALICZANKI

W tegorocznej Superlidze piłki ręcznej kobiet mamy również drużynę z Ukrainy. W tych wojennych czasach Galiczanka Lwów rozgrywa mecze w roli gospodarza w hali MCER. W mareckim debiucie drużyna pokonała MKS PR Urbis Gniezno 33:25. Po sześciu meczach Galiczanka ma 9 pkt na koncie (trzy zwycięstwa i trzy porażki) i zajmuje piąte miejsce w dziesięciuzespołowej tabeli. Kolejne spotkania w Markach – w grudniu. Zapraszamy do kibicowania.

Marię Borysewicz, Mariannę Moczulską i Pawła Paczka łączy zaangażowanie na rzecz naszej społeczności.

Wyróżnieni przez marszałka

Zasłużone brawa dla **Marii Borysewicz, Marianny Moczulskiej i Pawła Paczka!**

Adam Struzik, marszałek województwa mazowieckiego, od 2006 r. przyznaje medale Pro Masovia tym osobom lub instytucjom, które całokształtem działalności zawodowej, społecznej lub publicznej wybitnie przyczyniły się do rozwoju regionu. W październiku takie wyróżnienie otrzymały aż trzy osoby, które pracują lub działają na rzecz naszego miasta. Medale Pro Masovia trafiły do rąk Marii Borysewicz, Marianny Moczulskiej i Pawła Paczka.

– Gdy dowiedziałam się o wyróżnieniu podczas konferencji seniorów, byłam kompletnie zaskoczona. Nie miałam przygotowanego, zwyczajowego przemówienia, dlatego byłam w stanie powiedzieć tylko „Kocham Was!” Zawsze w życiu robię to, co sprawia mi frajdę, nigdy nie robiłam czegoś dla pokłasku. Tym większa jest radość z tego medalu – wspomina Maria Borysewicz.

Kim są nagrodzeni przez marszałka? **Maria Borysewicz** działa w środowisku senioralnym. Jest inicjatorką powstania Mareckiej Rady Seniorów i jej pierwszą przewodniczącą. Amatorsko działa także na niwie kulturalnej. Często można ją zobaczyć na deskach Mareckiego Ośrodka Kultury w różnych rolach teatralnych. Równie często wpada do Centrum Aktywności Fabryczna 3 – zapewne dlatego, że aktywnie działa w sektorze organizacji pozarządowych. Znajomi mówią, że wszędzie jej pełno. Ostatnio – na leśnych i parkowych szlakach z kijkami do nordic walking.

Marianna Moczulską to nauczycielka z 36-letnim stażem. Jest absolwentką Politechniki Warszawskiej.

Ukończyła również studia podyplomowe z informatyki na Uniwersytecie Warszawskim. Umiejętności pedagogiczne, z dziedziny IT oraz menedżerskie na co dzień łączy w Zespole Szkół nr 1, w którym pracuje od 2002 r. Jest tam wicedyrektorką, nauczycielem oraz osobą, która pomagała w informatyzowaniu placówki w Pałacu Briggsów. Ale chyba jej najważniejszą zasługą jest to, że jej absolwenci z powodzeniem dostają się na wymarzone kierunki studiów.

Paweł Paczek to nasz ekspert ds. bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD). To nie pomyłka – co roku z jego zajęć korzysta nawet kilka tysięcy dzieci. Bo właśnie do tej grupy są adresowane takie projekty edukacyjne jak „Odblaskowy przedszkolak”, „Bezpieczny rower” czy „Autochodzik”. Pawła Paczka najczęściej można spotkać w mareckich miasteczkach ruchu drogowego, gdzie służy radą młodym adeptom jazdy rowerowej. Dzięki jego zaangażowaniu nasze miasto, prawdopodobnie jako jedyne na Mazowszu, realizuje kompleksowy program edukacyjny z zakresu BRD stając się wzorem i inspiracją dla sąsiednich gmin. Od przeszło 10 lat jest także prezesem Klubu Rowerowego Trybik.

– Serdecznie gratuluję tego szczególnego wyróżnienia paniom: Marii i Mariannie oraz panu Pawłowi. Jestem dumny, że takich ludzi mamy w naszym mieście. Życzę Państwu siły i energii do realizacji kolejnych planów i pomysłów – podsumowuje Jacek Orych, burmistrz Marek.

DOŚWIETLIMY TRZY PRZEJŚCIA DLA PIESZYCH

Prace powinny zostać wykonane jeszcze w tym roku.

Pod koniec października rozstrzygnięłyśmy przetarg z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Szukaliśmy wykonawcy, który na nasze zlecenie doświetli trzy przejścia dla pieszych. Postępowanie przetargowe wygrała firma Usługi Budowlane Techdrog. Jej zadaniem będzie poprawa bezpieczeństwa pieszych i kierowców na przejściach: przy Orliku na Stawowej, przy Wspólnej (przy wjeździe na Marcówię) oraz na Okólnej na wysokości rzeki (w tym ostatnim przypadku dostawienie latarni po wschodniej stronie ulicy). Koszt inwestycji to niemal 120 tys. zł. Według planu, prace będą wykonane jeszcze w tym roku.

7 LAT Z PROFILEM ZAUFANYM

W październiku 2015 r. w naszym ratuszu rozpoczęliśmy potwierdzanie profili zaufanych, które pozwalają na załatwienie spraw urzędowych online. Widzimy stałą tendencję wzrostową. W 2016 r. (pierwszym pełnym) profil zaufany potwierdziło 305 osób. W 2019 r. – już 683. Ubiegły rok był rekordowy – z naszej pomocy w tym zakresie skorzystało 1190 osób. Łącznie przez siedem lat przy Piłsudskiego 95 profil zaufany potwierdziło prawie 4700 osób. Zapraszamy!

Wyremontujemy osiem zabytkowych kamienic

Pod koniec XIX wieku Marki przekształciły się z cichej osady w prężny ośrodek przemysłowy. Stało się tak za sprawą angielskich przemysłowców – braci Briggsów, którzy wybudowali w naszym mieście fabrykę przędzalniczą. Ich dziełem są także: zabytkowy pałac (obecnie liceum), budynek szkoły (obecnie MOK) oraz zabytkowe osiedle robotnicze. Briggsowie, mimo iż byli protestantami, współfinansowali również budowę kościoła pod wezwaniem św. Izydora. Byli także udziałowcami spółki, która wybudowała kolejną wąskotorową łączącą m.in. nasze miasto z warszawską Pragą.

Podpisaliśmy umowę na wykonanie prac dofinansowanych z rządowej puli.

Od 2016 r. stopniowo remontujemy jedną z pamiątek po angielskich przemysłowcach – rodzinie Briggsów. To osiedle ceglanych domów, które codziennie mijają Państwo w drodze z i do Warszawy. Mieszkańcy w nich pracownicy fabryki przędzalniczej, obecnie są to mieszkania komunalne. Do tej pory udało nam się wyremontować 10 kamienic, przede wszystkim tych najbliższych położonych Alei

Piłsudskiego. Do rewitalizacji zostało jeszcze osiem zabytkowych obiektów.

– Mielśmy gotowy projekt remontu. Szukaliśmy dofinansowania do tej inwestycji w różnych źródłach. Ostatecznie udało nam się zdobyć 4,5 mln zł z rządowego programu Polski Ład – mówi Paweł Pniński, zastępca burmistrza Marek.

Prace wykona zwycięzca przetargu – firma Kapibara z Knurowa, z którą w październiku podpisaliśmy umowę na realizację robót. Udzieli ona 60-miesięcznej gwarancji. Prace mają zakończyć się w lecie przyszłego roku.

– Wyremontujemy kamienice przy Piłsudskiego 84, Słowackiego 1 i 3, Ja-

sonnej 5 i 7 oraz Barskiej 2, 4 i 6. Zakres prac będzie identyczny jak w poprzednich realizacjach. Wykonamy izolację piwnic, wymianę stolarki okiennej, doposażenie budynków w elementy instalacji wentylacji grawitacyjnej, a także rewitalizację elewacji – mówi Marcin Dąbrowski, naczelnik Wydziału Zarządu Mieniem Komunalnym ZUK.

Dwie kamienice zostaną otynkowane, sześć – będzie piaskowanych. Te ostatnie będą wyglądać tak samo jak kamienica przy Piłsudskiego 82, wyremontowana m.in. dzięki dotacji samorządu Mazowsza.

Marecka Rada Działalności Pożytku Publicznego

Rady Działalności Pożytku Publicznego są swego rodzaju pomostem między przedstawicielami władz a organizacjami pozarządowymi. Opiniują one m.in. programy współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, udzielają pomocy w przypadku sporów między organami administracji publicznej a NGO, wyrażają opinie w sprawach dotyczących zadań zleczanych przez stronę publiczną tzw. trzeciemu sektorowi.

W naszym mieście 13 października odbyło się pierwsze posiedzenie nowej Mareckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego (MRDPP). W większości jej członkami są przedstawiciele organizacji pozarządowych. Z ich ramienia w MRDPP zasiadają:

- ▶ **Anna Konstancyńska** z Fundacji Emotka;
- ▶ **Piotr Jaskółowski** z Mareckiego Stowarzyszenia Gospodarczego;
- ▶ **Joanna Trybańska** z Fundacji Cezarego Trybańskiego;
- ▶ **Beata Sawoń** z Fundacji Marecki Klub Kobiet z Pasją;
- ▶ **Joanna Wiczorek** z Klubu Rowerowego Trybik;
- ▶ **Janusz Rybaczewski** ze Stowarzyszenia Z nami...

Skład MRDPP uzupełniają dwaj radni: Marcin Brzeziński i Marcin Mielczarek oraz przedstawiciele burmistrza: Ewa Czarkowska, Justyna Małachowska i Tomasz Jakóbczak. Osoby zasiadające w radzie nie pobierają z tego tytułu wynagrodzenia.

– Wszystkim członkom MRDPP serdecznie gratulujemy i życzymy owocnej pracy na rzecz organizacji pozarządowych działających na terenie naszego miasta – mówi Jacek Orych, burmistrz Marek.

W najbliższym czasie MRDPP zajmie się opiniowaniem programu współpracy naszego samorządu z NGO na 2023 r.

Uwaga! Sygnalizacja!

Nie jeden kierowca wjeżdżał na to skrzyżowanie (zwłaszcza z ulicy podporządkowanej) z duszą na ramieniu. Mowa o połączeniu drogi wojewódzkiej 631 z ulicami: Główną i Dworkową. Pod koniec października zrobiło się tu dużo bezpieczniej. Stało się tak za sprawą wyczekiwanej budowy sygnalizacji świetlnej. O poprawę bezpieczeństwa na tym skrzyżowaniu władze naszego miasta, wspierane przez społeczników i radnych, starały się od lata 2020 r.

Przetarg na wykonanie „swiateł” przeprowadził Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich, a inwestycję do-

finansowały: Marki oraz powiat wołomiński. Roboty wykonała firma Traffic Polska z Zielonki.

Warto podkreślić, że nie jest to docelowe rozwiązanie komunikacyjne. Samorząd Mazowsza szykuje DW 631 do kompleksowej modernizacji. Jednym z jej efektów ma być przebudowa skrzyżowania z Główną i Dworkową, zabezpieczająca interesy wszystkich uczestników ruchu drogowego. W tej lokalizacji powstaną m.in. przejście dla pieszych, osobne lewoskręty i prawoskręty oraz łącznik między wybudowanymi drogami rowerowymi.

Marecki Ośrodek Kultury im. Tadeusza Łużyńskiego

Zapraszamy do odwiedzania naszej strony internetowej
www.mokmarki.pl oraz profilu na FB www.facebook.com/mokmarki

Koncert Romantyczny

Bohaterowie tryptyku
na scenie MOK.

**Kieruj się
do sfery uczuć
i na nowo
odczytaj utwory
Adama
Mickiewicza**

We wrześniu zainaugurowaliśmy projekt teatralny zatytułowany „Tryptyk Romantyczny. Ballady i romanse”. Na podstawie utworów Adama Mickiewicza Jerzy Łazewski przygotował trzy widowiska. Mieliśmy okazję już zobaczyć „Jak czarta oszukać” oraz „To lubię”. Czas na wielki finał projektu – „Koncert Romantyczny” na Scenie MCER. Widzowie usłyszą takie ballady jak: Rybka, Świtezianka, Piosnka Dudarza, Kurhanek Maryli, Rękawiczka oraz Pani Twardowska. Wszystkie zostały zrealizowane w formie scenicznych adaptacji z oryginalną muzyką.

– Romantyczna wizja świata, negując racjonalny sposób postrzegania jego natury, kieruje nas do tych jego elementów, których nie zobaczymy – sfery uczuć, tajemnych światów z duchami i zjawami. Realizacja projektu to szansa na odkry-

wanie i nowe odczytanie tych pięknych utworów – tłumaczą autorzy spektaklu.

Zapraszamy na premierę, która odbędzie się na scenie MCER w niedzielę, 20 listopada o godz. 19.00. Autorem większości kompozycji jest Dawid Ludkiewicz, który tworzy też niezwykły akompaniament. Wystąpią studenci III roku Wydziału Aktorskiego Akademii Teatralnej w Warszawie (specjalizacja teatr muzyczny) oraz utalentowane mieszkanki Marek: Maria Borysewicz, Agnieszka Łużyńska, Joanna Wieczorek, Agnieszka Jelonekiewicz, Aleksandra Jankowska. Gościem specjalnym koncertu będzie mezzosopranistka Anna Lubańska. Projekt jest dotowany z Funduszu Promocji Kultury MKiDN. Bilety w cenie 20 zł dostępne na stronie mokmarki.pl, w kasie MOK i MCER.

62 razy Beksiński

Od fotografii do komputerowego fotomontażu – wybierzcie się do MOK i obejrzyjcie wystawę prac znakomitego artysty.

Takiego wydarzenia w MOK jeszcze nie było! Serdecznie zapraszamy na wystawę prac Zdzisława Beksińskiego, fotografa, malarza i grafika komputerowego. Wernisaż odbędzie się w piątek, 25 listopada, o godzinie 18:00. Prace pochodzą ze zbiorów Muzeum Historycznego w Sanoku. Jest ich 62. Większość (52) to fotografie czarno-białe z wczesnego okresu twórczości, czyli lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku. Pozostałe prace to komputerowe fotomontaże z ostatniej dekady twórczości artysty.

Zdzisław Beksiński urodził się w Sanoku w 1929 r. W latach 1947-1952 studiował architekturę na Politechnice Krakowskiej. W 1955 r. powrócił do Sanoka, pracując jako projektant w tamtejszej fabryce autobusów. Na początku lat 50. rozpoczął działalność artystyczną jako fotografik, wystawiając prace na kilku wystawach m.in. w Gliwicach, Warszawie i Poznaniu. Nieco później dał się poznać jako rzeźbiarz, grafik i malarz, zyskując uznanie i sławę wykraczającą daleko poza Polskę. Od 1994 r. jako jeden z pierwszych artystów w naszym kraju tworzył fotomontaże komputerowe. Zmarł tragicznie w lutym 2005 roku w Warszawie.

Ekspozycja w Mareckim Ośrodku Kultury im. Tadeusza Łużyńskiego została zorganizowana we współpracy z Agencją Zegart, a jej kuratorem jest Jerzy Zegaliński.

Jedna z prac Zdzisława Beksińskiego, którą będzie można zobaczyć w MOK.

WIELKI FINAŁ ARTYSTYCZNYCH MAREK

Najlepsi wykonawcy, najlepsze prace – przez jeden wieczór MCER stanie się mekką lokalnych twórców.

Zapraszamy na uroczysty koncert finałowy II edycji interdyscyplinarnego konkursu Artystyczne Marki. Koncert odbędzie się 26 listopada (sobota) na Scenie MCER. Wystąpią wokaliści, tancerze, aktorzy, soliści i zespoły wyłonione podczas przesłuchań konkursowych. Scenicznym pokazom towarzyszyć będzie wystawa prac z konkursu plastycznego.

Oczywiście ogłosimy też decyzję jury. Laureatom z poszczególnych grup konkursowych wręczymy nagrody, w tym nagrodę główną, czyli Grand Prix. Przypominamy, że ubiegłorocznym laureatem nagrody głównej był Oskar Oleksiuk, dwunastolatek z niezwykłym głosem.

Bezpłatne wejściówki na koncert są dostępne na naszej stronie oraz w kasach MOK i MCER.

Druga edycja przeglądu Artystyczne Marki odbywa się pod honorowym patronatem burmistrza Jacka Orycha.

ZNANE SCENY FILMOWE

12 i 13 listopada zapraszamy do MOK na wyjątkowe warsztaty, podczas których nauczycie się pracy przed kamerą.

Przed Wami niesamowite wyzwanie. Podczas listopadowych warsztatów uczestnicy będą mogli zmierzyć się z realizacją słynnych scen, które wcześniej znali z filmów. Poznają techniki pracy przed kamerą oraz nad scenami dialogowymi. W czasie dwóch dni pracy utworzymy ekipę filmową. Będziemy wyposażeni w profesjonalny sprzęt rejestrujący (kamery, mikrofony, światło) udostępniony przez Warszawską Szkołę Filmową. Po warsztatach uczestnicy otrzymają zmontowane sceny na pamiętkę.

Zajęcia poprowadzą Julia Adamczyk oraz Krzysztof Zarzycki. Julia Adamczyk to aktorka teatralna i filmowa, absolwentka Wydziału Aktorskiego Warszawskiej Szkoły Filmowej i studentka reżyserii podyplomowej Akademii Sztuk Teatralnych im. Ludwika Solskiego. Krzysztof Zarzycki również jest aktorem teatralnym i filmowym. W 2021 r. debiutował dwa razy - na dużym ekranie w filmie "Kraj" w reżyserii Macieja Ślesickiego (który finalnie trafił na platformę Netflix) oraz w spektaklu "the dogs leap on Actaeon" w reżyserii Oskara Sadowskiego w Teatrze Polskim we Wrocławiu.

Koszt udziału w dwudniowych warsztatach wynosi 150 zł. Zapisy w sekretariacie MOK oraz na stronie mokmarki.pl Zapraszamy!

KONCERT NA CZTERY ŁAPY

Niesamowita inicjatywa dzieci i młodzieży ze Studia Wokalnego MOK.

Uczestnicy naszych zajęć chcą nieść pomoc potrzebującym zwierzętom. Marecki oddział Fundacji Bezdomniaki opiekuje się porzuconymi, skrzywdzonymi zwierzętami (psy i koty). Daje im poczucie bezpieczeństwa, uczy na nowo zaufania do człowieka, przygotowuje do adopcji.

W MOK chcemy przypomnieć o tych najsłabszych i najbardziej bezbronnych. Tematem przewodnim koncertu będą oczywiście zwierzęta. Będziemy również prowadzić zbiórkę potrzebnych rzeczy: karmy, przysmaków, koców, podkładow, żwirku silikonowego.

W imieniu psiaków i kotów wszystkim darczyńcom z góry dziękujemy! Zapraszamy 21 listopada o godz. 18.00. Wstęp wolny

PROPOZYCJE DLA SENIORÓW

Zapraszamy na koncerty, warsztaty i spotkania.

Spotkania Klubu Seniora MOK odbywają się w czwartki. Są otwarte dla wszystkich zainteresowanych. Zapraszamy też do udziału w zajęciach tanecznych w środy o godz. 10.00. Można także dołączyć do grupy wokalne, która przygotowuje nowy program. Premiera w styczniu 2023 roku!
A ponadto:

- 10 listopada odbędzie się koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Adama Tkaczyka, który też zaprosi do wspólnego śpiewania.
- 17 listopada zapraszamy na warsztaty kulinarne, które poprowadzi Jarosław Jażdżik. Przygotowywać będziemy wspólnie sushi!
- 1 grudnia o wróżbach Marii Kazimiery, czyli Królowej Marysieńki, opowie Krystyna Jasińska.
- 15 grudnia zapraszamy na spotkanie świąteczne.

FABRYKA PREZENTÓW

Wszystkich pomocników Świętego Mikołaja zapraszamy 4 grudnia do Mareckiego Ośrodka Kultury im. Tadeusza Łużyńskiego.

Tradycyjnie, co roku, na jeden dzień nasz ośrodek zamienia się w Fabrykę Prezentów, w której możecie pomóc Mikołajowi i stworzyć wyjątkowe upominki dla najbliższych. W tym roku nasi instruktorzy (w tej roli oczywiście elfy) proponują: dekorowanie pierników, pachnące stroiki, makramowe gwiazdki, witrażowe kubki. Oczywiście nie zabraknie świątecznej atmosfery, którą stworzą świeżo wypiekane pierniki oraz świąteczne hity. Zapraszamy wszystkich – niezależnie od wieku, aby wspólnie

Osobliście przygotowany prezent sprawi więcej radości niż ten kupiony.

z nami przenieśli się do magicznej fabryki i już od początku grudnia poczuli magię świąt.

Bilety w cenie 10 zł dostępne w sekretariacie MOK oraz na stronie mokmarki.pl

MARECKIE

CENTRUM EDUKACYJNO-REKREACYJNE

NA SCENIE MCER WYSTĄPI MACIEJ MALEŃCZUK

Świetny głos, mocne teksty

Maciej Maleńczuk, człowiek wielu talentów, wystąpi w Markach 18 listopada.

FOT. ZDJEŃCIA.ORGANIZATORA - COPAL.PL

W Mareckim Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym gościliśmy już tak znakomitych artystów jak Anita Lipnicka, Andrzej Piaseczny, Michał Bajor czy Renata Przemyk. Do tego grona dołączy Maciej Maleńczuk – piosenkarz i autor tekstów, który pojawi się na naszej scenie 18 listopada o godz. 19.00.

To z pewnością jeden z najważniejszych, najbardziej charyzmatycznych, a przy tym kontrowersyjnych artystów ostatnich czterech dekad. W 1981 r.,

za odmowę służby wojskowej, został skazany na dwa lata więzienia. Po odbyciu wyroku zaczął grać i komponować. Przez osiem lat można go było spotkać z gitarą na ulicach Krakowa. Potem grał z zespołem „Pudelsi” i założył trio „Homo Twist”. Jego pierwsza solowa płyta ukazała się w 1998 r. Jest obdarzony świetnym głosem i darem pisania tekstów pełnych ciekawych obserwacji – nie zawsze miłych.

Podczas koncertu promującego album „Klauzu-

ła sumienia” nie zabraknie również największych pieśni artysty: Ostatnia Nocka, Tango Libido, Sługi za służgi, Synu czy Dawna Dziewczynno.

Podczas koncertu będą towarzyszyć mu muzycy znani m.in. z Piwnicy pod Baranami oraz poprzednich tras koncertowych artysty: Wiesław Jamiol (perkusja) i Dominik Wywrocki (kontrabas).

Bilety można jeszcze kupić na stronie www.biuletyna.pl i www.kupbilecik.pl

W BAŚNIOWYM ŚWIECIE ANDERSENA

Posłuchajmy dwunastu piosenek opartych na utworach naj słynniejszego duńskiego pisarza.

Na naszej scenie spektakl był wystawiany już dwukrotnie – zawsze dla pełnej widowni. W listopadzie znów będzie można przypomnieć sobie najpiękniejsze historie płynące z utworów Hansa Christiana Andersena. A to wszystko podczas spektaklu muzycznego „Baśniowe Miasteczko Pana Andersena”, na który zapraszamy uczniów ze szkół do MCER już 17 listopada o godzinie 11.00.

Przedstawienie składa się z dwunastu piosenek. Każda poświęcona jest innej baśni. Autorkami są Anna Bernat, poetka, autorka wielu tekstów znanych piosenek dla dzieci i dorosłych, oraz Barbara Kolago – muzyk, kompozytorka wielu popularnych

piosenek, śpiewanych przez najmłodszych w przedszkolach i szkołach.

W spektaklu wystąpią profesjonalni aktorzy i utalentowane wokalnie młode talenty z Marek. Ci pierwsi to Hanna Kochańska – aktorka teatralna, telewizyjna i filmowa oraz Jacek Zawada – aktor, absolwent Szkoły Muzycznej i Akademii Teatralnej w Warszawie. Razem tworzą też duet aktorski JaHa.

W przedstawieniu pokażą się także młodzi, utalentowani wokaliści z Marek – Antonina Van Desel, Dorota Kowalczyk, Oskar Oleksiuk. O opracowanie muzyczne i akompaniament zadbał Fryderyk Babiński.

Organizatorami przedsięwzięcia są: Fundacja Muzyczny Krąg, Marecki Ośrodek Kultury im. Tadeusza Łużyńskiego oraz MCER – Mareckie Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne.

Bądźcie pewni, że podczas spektaklu zaszczyci nas swoją obecnością sam Hans Christian Andersen...

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

- 9 listopada przedstawienia dla szkół w wykonaniu Teatru Muzycznego Syrenka: o godz. 8.50 oraz 10.30 „Kot w butach”, o godz. 12.15 – „Chłopcy z Placu Broni”. Rezerwacje biletów www.teatrmuzycznysyrenka.pl
- 13 listopada Turniej Tańca Szkoły Acrodance
- 20 listopada mecz 1 ligi piłki ręcznej KPR MArcovia Rokis – CHKS Pł Łódź, wstęp wolny
- 1 grudnia przed marecką publicznością wystąpi znany komik Grzegorz Dolniak w najnowszym programie „Lifehack”, bilety na www.kupbilecik.pl
- 2 grudnia Konferencja Ośrodka Pomocy Społecznej w Markach
- 3-4 grudnia Halowy Turniej Mikołajkowy o Puchar Burmistrza Miasta Marki
- 5 grudnia „Lekcje w kinie” dla szkół. Zapisy prowadzi Centrum Edukacji Filmowej www.lekcje.info.pl
- 10 grudnia PGNiG Super Liga Kobiet, mecz Galiczanek Lwów – KPR Gminy Kobierzycy
- 17 grudnia PGNiG Super Liga Kobiet, mecz Galiczanek Lwów – Młyny Stoisław Koszalin
- 18 grudnia Festiwal Tańca Akademii Pani Szafki, edycja świąteczna

KOMEDIA W GWIAZDORSKIEJ OBSADZIE

Bilet do teatru to zawsze dobry pomysł na prezent. Z okazji Mikołajek warto przyjść do nas na spektakl „Pozytywni”. 9 grudnia wystawimy go dwukrotnie: o godz. 17.30 i 20.00. To opowieść o tolerancji, akceptacji i poszukiwaniu szczęścia, w której wystąpią znani i lubiani aktorzy. Historia toczy się w gabinecie terapeutycznym, którym dowodzi piękna i uzdolniona psychoterapeutka Ewa. Jakie problemy mają jej pacjenci?

– „Pozytywni” Cezarego Harasimowicza to opowieść, która w przystępny, czasami wręcz zabawny sposób, dotyka naszych największych traum i lęków, która rozprawia się ze stereotypami, a do tego – co warto podkreślić – pozwala widzowi zanurzyć się w naszym przedstawieniu, bo problemy, o których opowiadamy, tak naprawdę dotyczą każdego z nas – mówi Krzysztof Czezoł, reżyser spektaklu.

Na tragikomiczną sesję terapeutyczną zapraszają: Grażyna Wolszczak, Olga Boładź/Hanna Konarowska, Janusz Chabior, Łukasz Simlat. Bilety są dostępne na www.ebilet.pl

Mikołaj zaprasza do MCER

Przesympatyczne renifery zawiadną Sceną MCER

„Kopyta w górę!” – to najnowszy spektakl zimowy Teatru Kultureska, który dwukrotnie zagramy dla naszych najmłodszych widzów z okazji Mikołajek.

Historia trzech reniferów, czyli spektakl „Kopyta w górę!”, to świąteczna opowieść oparta na autorskim scenariuszu. Przedstawienie – dzięki świątecznej oprawie scenicznej (scenografii i kostiumom), magicznej muzyce i oryginalnej fabule – przeniesie widzów w wyjątkowy świat. Gwarantujemy 60 mi-

nut rodzinnej rozrywki, pełnej dobrego humoru, zachwycających postaci i wspólnej zabawy! Spektakl pokazuje dzieciom, że marzenia się spełniają, a każdy dzień można uczynić świętem. Dzieci będą miały okazję aktywnie uczestniczyć w spektaklu – staną się uczestnikami rozgrywanej się akcji dzięki interaktywnemu charakterowi widowiska. Oczywiście wśród postaci pojawi się także najbardziej magiczny bohater – Święty Mikołaj. Zapraszamy 10 grudnia na spektakle o godz. 10.00 oraz 12.00. Bilety można kupić na www.bilety24.pl lub w kasach MCER.

GWIAZDY LEKKIEJ ATLETYKI PRZYBĘDĄ DO MAREK

Skoki, biegi, sztafeta, a do tego projekcje multimedialne, konkursy i zabawy. Aż 250 uczniów z mareckich szkół będzie mogło wziąć udział w wyjątkowym projekcie Hoop Sport, który celem jest promowanie aktywności ruchowej. Już 22 listopada w hali sportowej MCER spotkają się z dziećmi znani sportowcy – Sebastian Chmara i Paweł Januszewski. Poprowadzą zajęcia sportowe połączone z lekcją o idei olimpizmu. Przybliżą uczniom sylwetki najwybitniejszych polskich sportowców, opowiedzą o własnych doświadczeniach i zapalą wspólnie olimpijski znicz. Wydarzenie jest organizowane przez Fundację Klub Lekkiej Atletyki i Mareckie Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne. Informacje o zapisach: www.mcer.pl

II MEMORIAŁ BOŻENY MARKIEWICZ

16-18 grudnia w hali sportowej MCER odbędzie się wyjątkowe wydarzenie upamiętniające Bożenę Markiewicz (z domu Gnedziuk), wybitną szczypiornistkę i mieszkankę Marek. W ogólnopolskim turnieju piłki ręcznej organizowanym przez MKS Marcovia Marki weźmie udział aż 10 zespołów dziewcząt w kategorii młodziczek z całego kraju. Celem turnieju są popularyzacja piłki ręcznej i jej rozwój na terenie województwa mazowieckiego. Wydarzenie jest organizowane dzięki wsparciu Warszawsko-Mazowieckiego Związku Piłki Ręcznej. Atrakcją dla wszystkich uczestników memoriału będzie mecz Superligi Piłki Ręcznej Galiczanek Lwów – Młyny Stoisław Koszalin.

Parowóz pojechał na stację „remont”

Z pomocą samorządu Mazowsza odrestaurujemy zabytkową ciuchcią

15 września 1899 r. to jedna z najciekawszych i mniej znanych dat w historii Marek. Tego dnia po raz pierwszy na trasie wąskotorowej kolejki pojawił się parowóz. Wcześniej pociągi były ciągnięte przez konie. Charakterystyczny gwizd lokomotywy towarzyszył mieszkańcom Marek aż do 1974 r. 31 sierpnia była żegnana przez tysiące ludzi na trasie od Radzymina do Warszawy. Na pożegnanie kolejki przygrywała jej orkiestra dęta, a w remizach wyły syreny strażackie. Niejednej osobie zakręciła się łezka w oku.

Materialną pamiątką po mareckiej kolejce jest parowóz, ustawiony na skwerze przy ratuszu i wpisany do rejestru zabytków w 2012 r. Px48-1778, bo takie oznaczenie nosi ciuchcia, został wyprodukowany w 1953 r. przez fabrykę w Chranowie. Właśnie takie lokomotywy, pieczętliwie określane samowarkami, obsługiwały marecką kolejkę po drugiej wojnie światowej. „W akcji” można je zobaczyć na teledysku zespołu Skaldowie, któremu marec-

kie tory posłużyły do zilustrowania piosenki „Na wszystkich dworcach świata”.

Parowóz, który na stałe zatrzymał się przy ratuszu, wymaga jednak gruntownego remontu. Jak to bywa z obiektami pod chmurką, zaczyna go naruszać ząb czasu. Dlatego władze miasta postanowiły wyremontować pamiątkę, ważną nie tylko dla starszego pokolenia mieszkańców. Przetarg na wykonanie prac wygrała firma Warsztaty Parowozowe Zbigniew Goczał z Gliwic. Koszt tej inwestycji to niemal 460 tys. zł. Starania naszego samorządu wsparł samorząd województwa mazowieckiego. Z tego źródła otrzymaliśmy 80 tys. zł.

– Proszę się nie martwić, że parowóz zniknie sprzed ratusza. Tak będzie tylko na czas realizacji remontu. Wykonawca przywróci ciuchci dawną świetność – dodaje Dariusz Pietrucha zastępca burmistrza Marek.

Jeśli nie wydarzy się nic nieprzewidzianego, parowóz wróci do nas jeszcze w tym roku. Warto też podkreślić, że nad pracami remontowymi będzie czuwać konserwator zabytków.

PIĘKNA KARTA

Kolejka marecka odegrała ważną rolę nie tylko w dziejach miasta, ale i kraju. Sprawdziła się w 1920 r. podczas Bitwy Warszawskiej, kiedy najeźdźcą świeżo odzyskanej niepodległości zagroziła armia bolszewicka. Kolejka marecka zapewniała dostawę sprzętu i żołnierzy na linię frontu. Z powrotem zabierała rannych bohaterów. O jej roli wspominał prezydent Andrzej Duda w okolicznościowym liście z okazji 101 rocznicy jednej z najważniejszych bitew w dziejach świata. W czasie okupacji niemieckiej kolejka zaopatrywała w żywność mieszkańców stolicy. Przemycano nią również nielegalną prasę, broń i amunicję. Kolejkarze przerabiali nawet tendry lokomotyw, tworząc w nich drugie dno służące do transportu zakazanych towarów.

CO OBEJMUJE REMONT CIUCHCI

- ▾ demontaż parowozu
- ▾ oczyszczenie konstrukcji lokomotywy, a następnie wykonanie prac antykorozyjnych
- ▾ uzupełnienie i rekonstrukcja podwozia lokomotywy, częściowa odbudowa tendra – wykonanie prac ślusarskich, renowacyjnych i spawalniczych (m.in. rekonstrukcja brakujących części, wycięcie i spawanie wspawek, naprawa bądź wymiana skorodowanych nitów)
- ▾ natryskowe malowanie lokomotywy i tendra warstwą podkładową i nawierzchniową
- ▾ uzupełnienie armatury lokomotywy (w celach dydaktycznych)
- ▾ ponowny montaż parowozu
- ▾ przetransportowanie zabytku przez wyspecjalizowaną firmę do Marek

Kilkugodzinna operacja załadunku parowozu na tiry zakończyła się sukcesem. Do jej powrotu na elektronicznym ekranie ratusza będzie wyświetlał się napis: „Pojechałam na gruntowny remont. Wasza Ciuchcia”.

Dawno temu w Markach

Wszystkie ręce na pokład – to popularne hasło oddaje to, w jaki sposób, niemal 90 lat temu, budowano szkołę w naszej gminie.

W lipcu 1935 r. „Kurjer Poranny” alarmował: „Budowa szkoły w Markach nakażem chwilę”.

„Marki, leżące tuż pod Warszawą, środowisko gęsto zaludnione, obok innych zaniedbań z dawnych czasów, odczuwają dotkliwy brak budynku szkolnego. Na 1200 dzieci w wieku szkolnym gmina ma tylko jedną izbę własną. Pozostałe izby w liczbie 11-tu Zarząd Gminy wynajmuje, opłacając wysokie komorne (około 8 tys. zł rocznie). Sale te w większości urągają najprymitywniejszym wymaganiom sanitarnym, a przytem rozrzucone są po całym osiedlu w 5-ciu miejscach” – opisywał autor artykułu (zachowano oryginalną pisownię).

Wszystko wskazuje na to, że chodzi o dzisiejszą Szkołę Podstawową nr 2 przy ul. Szkolnej. W 1934 lub 1935 r. powstał Komitet Budowy Szkoły, który „przy wydatnym poparciu miejscowego społeczeństwa i władz gminnych zebrał część funduszy oraz doprowadził do wyznaczenia przez władze placu na budowę szkoły”.

Potrzebne było zewnętrzne dofinansowanie.

„Zarząd Gminy wystąpił do T-wa Popierania Budowy Szkół Powszechnych o pożyczkę bezprocentową i podanie to uzyskało już aprobatę Wydziału Powiatowego. Z chwilą wzniesienia gmachu szkolnego pożyczka ta zamortyzuje się z łatwością, gdy tylko odpadną znaczne wydatki na komorne” – opisywał Kurjer Poranny.

Ale to nie wszystko. W inwestycję zaangażowały się miejscowe cezglinie, obiecując dostawę materiału bezpłatnie lub po znacznie niższych cenach.

„Społeczeństwo miejscowe, aczkolwiek niezamożne, opodatkowało się na zebraniu rodzicielskim po 10 zł od dziecka w postaci gotówki lub pracy przy budowie. Zastępuje to na tem silniejsze podkreślenie, iż ludność miejscowa składa się z przeważnej liczbie z robotników, dotkniętych bezrobociem” – czytamy w artykule.

Warto zaznaczyć, że miesięczna płaca robotnika w 1935 r. wahała się w przedziale 100-200 zł. Dla niezamożnej rodziny był to więc duży wydatek.

Czas budowy obliczano na trzy lata. I ten plan rzeczywiście zrealizowano. W 1938 r. parter szkoły otworzył podwoje przed uczniami.

Dziś „Dwójka” – po rozbudowie i kapitalnym remoncie – jest jedną z najnowocześniejszych szkół na Mazowszu. Na parterze w korytarzu można obejrzeć portret jednego z inicjatorów inwestycji – Józefa Turskiego.

Znalazł Antoni Widomski, więcej informacji o historii na historia.marki.pl

Uczciliśmy pamięć ofiar wojennej zbrodni

80 lat temu, przy torze mareckiej kolejki, Niemcy zamordowali 10 niewinnych więźniów Pawiaka.

To była noc z 7 na 8 października 1942 r. Na wschodzie toczyła się bitwa o Stalingrad. Armia Krajowa chciała zakłócić pracę warszawskiego węzła kolejowego. Akcji nadano nazwę „Wieniec”. W kilkunastu różnych lokalizacjach doszło do skutecznych działań dywersyjnych naszego zbrojnego podziemia. Zaraz po północy wysadzono m.in. pociąg w Zielonce, powodując wykoślenie parowozu i czterech wagonów.

– Akcję „Wieniec” kilka razy przekładano. Czekał bowiem na sowieckie naloty na Warszawę, by zasugerować Niemcom, że dywersja była dziełem radzieckich spadochroniarzy. Jak na złość, Rosjanie zaprzestali bombardowań. Dowództwo podziemnej armii nie chciało dłużej czekać – tłumaczy Antoni Widomski, regionalista i honorowy prezes Ochotniczej Straży Pożarnej.

Niemcy okrutnie zemścili się na niewinnych ludziach. W pięciu lokalizacjach stracili przez powieszenie 50 więźniów Pawiaka. W Markach życie oddało 10 osób. Egzekucji dokonano 16 października nad ranem.

– Szubienice ustawiono wzdłuż torów kolejki. To była celowa robota. Chodziło o to, by jak najwięcej osób jadących rano do pracy zobaczyły ten makabryczny widok – tłumaczy Antoni Widomski.

W latach 60. dotarto do grypsu z Pawiaka. Dzięki temu ustalono tożsamość 48 straconych. Dwa nazwiska pozostają niepewne.

– Nikt tych ludzi nie osądził i nie oskarżył. Powieszono 50 niewinnych ludzi, którzy nie mieli żadnego związku z tym, co się stało. To była pierwsza zbrodnia niemiecka, którą oficjalnie ogłosili – opowiada Antoni Widomski.

Kombatanci i przedstawiciele władz miasta złożyli pamiątkowy wieniec.

16 października oddaliśmy cześć pomordowanym. Przedstawiciele władz miasta złożyli pamiątkowy wieniec w tym szczególnym miejscu. Pierwszy krzyż na miejscu zbrodni pojawił się w 1943 r. Dziesięć lat później odsłonięto pomnik upamiętniający 10 powieszonych w Markach. Dziś jest on częścią Skweru Pamięci Narodowej przy ul. Paderewskiego. Tam też znajdują się: pamiątkowa tablica oraz zdjęcia ofiar.

– Obyśmy już nigdy nie oglądali takiego okrucieństwa i zawsze pamiętali o tej tragedii, cierpiąc z niej naukę na przyszłość – podkreślił regionalista.

A Niemcom oczywiście nie udało się sparaliżować i sterylizować polskiego podziemia. Armia Krajowa odpowiedziała zbrojnie akcją „Wieniec 2”.

Spotkajmy się 11 listopada

Zapraszamy na obchody Święta Niepodległości, które odbędą się w Mareckim Ośrodku Kultury oraz na Skwerze Pamięci Narodowej.

Mijają 104 lata od odzyskania przez nasz kraj niepodległości. W słynnej depeście do rządów innych państw naczelny wódz Józef Piłsudski pisał, że „wznowienie niepodległości i suwerenności Polski staje się odtąd faktem dokonany”. To jedna z najradośniejszych dat w historii naszego kraju. Z tej okazji, co roku, spotykamy się 11 listopada, by pamiętać o tych, którzy położyli kamień węgielny pod odzyskaną państwowość.

O godz. 15.30 zapraszamy do Mareckiego Ośrodka Kultury im. Tadeusza Łużyńskiego. Pod dachem MOK wysłuchamy wykładu Agnieszki Łużyńskiej, poświęconego premierowi II RP Waleremu Sławkowi. Tradycyjnie będziemy śpiewać pieśni patriotyczne, a następnie przewidziany jest „Tort dla Niepodległej”. Bezpłatne wejściówki na uroczystości można odebrać w sekretariacie MOK.

O godz. 18.00 spotkamy się na Skwerze Pamięci Narodowej. Tam wspólnie odśpiewamy Mazurka Dąbrowskiego i złożymy kwiaty. Ułożymy też biało-czerwoną flagę ze zniczy. Po części oficjalnej tradycyjnie zaprosimy Państwa na ciepły posiłek. W tym roku na terenie targowiska będziemy serwować wojskową grochówkę. Do zobaczenia 11 listopada!

Układanie biało-czerwonej flagi ze zniczy.

SKĄD SIĘ BIERZE WODA W MARKACH?

Odpowiedź na to pytanie mogli poznać mieszkańcy naszego miasta, którzy odpowiedzieli na zaproszenie Wodociągu Mareckiego. Miejskie przedsiębiorstwo, jako jedyne w powiecie, zorganizowało Dni Otwarte Unii Europejskiej. W ich ramach można było zwiedzić jedną z najnowszych inwestycji – Stację Uzdatniania Wody na Czarnej Strudze. Podczas spotkania eksperci Wodociągu Mareckiego opowiadali skąd pobierana jest woda, jak jest uzdatniana i transportowana do Marek. Uczestnicy mogli też wziąć udział w quizie wiedzy, w którym do wygrania były m.in. gra planszowa „EkoMarki”, zaprojektowana przez mieszkańców naszego miasta.

Za rok X edycja Dni Otwartych UE – do zobaczenia!

„TO SIĘ MUSI POWIEŚĆ!”

Pod takim hasłem 1 października odbyła się w naszym mieście Noc Bibliotek. W filii biblioteki w Pustelniku gościliśmy teatr cieni Ka. Jego artyści poprowadzili warsztaty dla dzieci oraz zaprezentowali spektakl „Magiczne drzewo”. Mali uczestnicy żywiołowo reagowali podczas przedstawienia, a następnie z wykonanymi przez siebie figurkami (prace na zdjęciu) próbowali sił w roli aktorów teatru cieni! Zabawie nie było końca! Dziękujemy za wspólnie spędzony czas!

ZŁOTA MEDALISTKA OLIMPIJSKA W MCER

Tak wybitnego sportowca w Mareckim Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym jeszcze nie było! Na początku października do naszego miasta przyjechała Otylia Jędrzejczak, mistrzyni olimpijska z Aten i dwukrotna mistrzyni świata w pływaniu. Okazją do wizyty był projekt Otylia Swim Tour, czyli cykl jednodniowych, sportowych warsztatów przeznaczonych dla młodych adeptów pływania oraz ich opiekunów, trenerów, rodziców. Wzięło w nich udział ponad 130 dzieci. Kto wie, może wśród nich znajdują się kolejni medaliści olimpijscy?

KIERUNEK – AKTYWNOŚĆ!

Kiedy mówimy konferencja – myślimy: nudna nasiadówka przy herbatce i ciasteczkach. Takemu stereotypowemu myśleniu zaprzeczyli mareccy seniorzy. Na początku października niepodzielnie zawładnęli salą koncertową MCER na konferencji zatytułowanej „Seniorzy mareccy – kierunek aktywność”. Nazwa zobowiązuje! Słowa nie oddadzą tego, co widzą Państwo na zdjęciu. Seniorzy znakomicie włączyli się do niespodziewanego treningu, a potem świetnie bawili się podczas występu chóru „Cała Praga śpiewa”.

– Był ruch, były żarty, był koncert, słowem – wyłącznie pozytywne emocje – podkreśla Paweł Pniewski, zastępca burmistrza Marek.

JESIENNE ONKO 2022

Nikt się nie dowie, jako smakujesz, aż się zepsujesz – to cytat ze słynnej fraszki Jana Kochanowskiego, poświęconej zdrowiu. A jak dbać o zdrowie – najlepiej przez profilaktykę. Wiedzą o tym uczestniczki rajdu nordic walking „Jesienne Onko 2022”. W październiku spotkały się, by przy okazji sportowej rywalizacji promować wśród płci pięknej badania piersi – USG, mammografię i samokontrolę. Po zakończeniu rajdu na wszystkich uczestników czekała rozgrzewająca jesienna zupa dyniowa, kawa, herbata oraz ciastka.

